

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților, împotriva sentinței Judecătoriei Soroca, sediul Central din 28 februarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, din 17 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Dumbrava Nicolae xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în satul xxxxx,

Tuchila Nicolae xxxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în satul xxxxxx,

Tofan Dumitru xxxxx, născut la 1xxxxxx, originar și domiciliat în satul xxxxxx,

Pîrlîi Ion xxxx, născut la xxx, originar și domiciliat satul xxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 03.03.2016-28.02.2017

Instanța de apel: 29.03.2017-14.02.2018

15.08.2018-17.04.2019

Instanța de recurs: 07.05.2018-10.07.2018

22.08.2019 – 17.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 28 februarie 2017, Dumbrava Nicolae a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal și i-a fost aplicată acestuia pedeapsa - 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal pedeapsa cu închisoarea aplicată lui Dumbrava Nicolae, a fost suspendată, dacă în termenul de probă de 3 (trei) ani condamnatul Dumbrava Nicolae nu va săvârși o nouă infracțiune

și prin comportarea sa exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Pîrlîi Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal și i-a fost aplicată acestuia pedeapsa - 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal pedeapsa cu închisoarea aplicată lui Pîrlîi Ion, a fost suspendată, dacă în termenul de probă de 3 (trei) ani condamnatul Pîrlîi Ion nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportarea sa exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Tofan Dumitru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii art.287 alin.(3) Cod penal și i-a fost aplicată acestuia pedeapsa - 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal pedeapsa cu închisoarea aplicată lui Tofan Dumitru, a fost suspendată, dacă în termenul de probă de 4 (patru) ani condamnatul Tofan Dumitru nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportarea sa exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Tuchila Nicolae a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal și i-a fost aplicată acestuia pedeapsa - 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal pedeapsa cu închisoarea aplicată lui Tuchila Nicolae, a fost suspendată, dacă în termenul de probă de 3 (trei) ani condamnatul Tuchila Nicolae nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportarea sa exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Cererea avocatului Felișcan V. privind încetarea procesului penal s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Dumbrava Nicolae, împreună cu Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion și încă o persoană în privința căreia dosarul a fost disjuns, la 04.06.2014, în jurul orelor 05-00 – 06-00, aflându-se în fața magazinului ÎI "xxxxx", situat în s. xxxxxxxx, având intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, printr-o obrăznicie deosebită, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără nici un motiv, după ce Tofan Dumitru a inițiat un conflict cu cet. Cijov Radu și Bogdan Eugeniu, i-au maltratat.

Apoi, peste un timp, prelungind acțiunile sale huliganice, fără nici un motiv și din aceleași intenții, au continuat conflictul cu Cijov Radu, Bogdan Eugeniu, Ivanco Andrian, Cebaniuc Igor, lovindu-i pe ultimii cu pumnii, țevi metalice și picioare peste diferite părți ale copului, cauzându-le dureri fizice, iar lui Bogdan Eugeniu leziuni corporale sub formă de plagă la nivelul occipital pe stânga, edem la nivelul orbitei stângi, plagă pe mucoasa buzei inferioare pe dreapta, echimoza brațului drept, care în

baza raportului de expertiză nr.98 „D” din 01.07.2015 se califică ca vătămări ușoare ce au provocat dereglarea sănătății pe un timp de scurtă durată, nu mai mult de 21 zile.

Continuându-și acțiunile sale huliganice, au aplicat lovituri cu țeava metalică peste automobilul de model „BMW X5”, cu care se deplasa Cebaniuc Igor, astfel deteriorându-i câteva sticle, cauzându-i pagubă materială.

Acțiunile inculpaților Dumbrava Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru și Tuchila Nicolae au fost încadrate în baza art.287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi:

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- *Avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților Dumbrava Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii de achitate a lui Dumbrava Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru.*

- *Avocatul Suveică Nelea în numele inculpaților Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii de achitate a lui Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae.*

- *Avocatul Cebotari Angela în interesele inculpatului Tuchila Nicolae, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii de achitate a lui Tuchila Nicolae.*

3.1 În motivarea apelului, avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților Dumbrava Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru a indicat că:

- în cursul examinării cauzei penale, aprecierii probelor, pronunțării și eliberării actelor procedurale instanța de judecată a comis un șir de grave ilegalități, dat fiind că judecătorul a creat impedimente legale la depunerea apelului și formularea observațiilor, sentința a fost pronunțată fără înștiințarea învinuiților și avocaților, la o altă dată decât cea anunțată, a fost expediată în adresa cabinetului avocatului „Victor Felișcan” abia la 13.03.2017, dar în pofida acestor împrejurări, deja la 27.03.2017 (nr. ieșire 5720) a fost informat despre expedierea dosarului în Curtea de apel Bălți;

- instanța de la primele ședințe de judecată a dat dovadă că este părtinitoare, sugerând inculpaților în două ședințe consecutive că pot solicita să fie examinată cauza în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, acționând deja tendențios, făcând să se înțeleagă că vina acestora este dovedită din moment ce inculpații la prima ședință au anunțat cu fermitate că nu doresc să recunoască vina și ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale;

- la următoarea ședință instanța le-a spus învinuiților că este o metodă mai simplă de examinare, însă această pretinsă „simplitate” presupune recunoașterea unei infracțiuni pe care Dumbrava, Tuchila,

Tofan și Pîrlîi care nu au comis-o;

- instanța de judecată a comis o gravă eroare judiciară, un act de injustiție condamnând și respectiv aplicând pedepse penale în privința unor persoane nevinovate, care au fost trase anterior la răspundere și executând pedeapsa pentru aceleași fapte incriminate;

- consideră că instanța urma să admită cererea sa de încetare a procesului penal, reieșind din următoarele considerente: la ședința de judecată din 12.04.2016 procurorul nu a asigurat prezența părții vătămate care este proba fundamentală care a stat la baza învinuirii și nu l-a somat pe Bogdan Eugeniu să nu părăsească hotarele țării, fiind necesară audierea; contrar legii, principiului echității, contradictorialității, procurorul Corețchii Alexandru, a declarat în procesul-verbal din 21.04.2016 (f.d.240 verso) că este posibil de început cercetarea judecătorească în lipsa părții vătămate; dat fiind că cererea privind încetarea procesului penal poate afecta drepturile și interesele părții vătămate, care este lipsită de dreptul de a se expune asupra cererii, nu cunoaște despre data și ora examinării cauzei penale, a considerat legal și echitabil să formuleze această cerere în ședința cu participarea părții vătămate la ședința din 11.05.2016 care a fost respinsă de instanță;

- la data de 30.06.2014 agentul constatator al IP Soroca, Graur Igor a emis decizia privind aplicarea sancțiunii contravenționale față de Tofan Dumitru și ceilalți învinuiți conform art.78 alin.(2), art.354 Cod Contravențional, adică huliganismul nu prea grav - acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice;

- cererea de revizuire este semnată de Procurorul General Adjunct Serbinov Igor la data de 30.04.2015 (peste 10 luni de la adoptarea deciziei de către Graur Igor) și este trimisă spre examinare dlui D. Ghidirim la 20.04.2015 (peste 11 luni) și respectiv peste 11 luni șeful de post Graur Igor a dispus: „Admiterea cererii de revizuire. Anularea deciziei din 30.06.2014 pe cauza contravențională în privința lui Tofan Dumitru și alții, privind comiterea contravenției prevăzute în art.78 alin.(2), art.354 Cod Contravențional și încetarea procedurii contravenționale în legătură cu pornirea pe aceeași faptă a cauzei penale”;

- atât în cererea de încetare a procesului penal, cât și în cadrul pledoariei a atenționat, că decizia Șefului de post Graur Igor este absolut ilegală, abuzivă, el asumându-și rolul de instanță de judecată;

- instanța de judecată a respins cererea avocatului pentru primirea avizului Consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție privitor la aplicarea prevederilor art.476 alin.(2) și art.475 alin.(1) Cod Contravențional, din moment ce procurorul vehement neagă aplicarea

art.475 Cod Contravențional în speța dată;

- făcând trimitere la dispozițiile art.475 Cod Contravențional a invocat că, Graur Igor a examinat peste 11 luni propria decizie, a adoptat în mod unilateral, fără înștiințarea lui Tofan Dumitru și a altor contravenienți, o decizie care a produs efecte juridice și a stat la baza pornirii urmăririi penale în privința lui Tofan Dumitru și alții;

- în pledoarie procurorul Corețchii Alexandru a afirmat că învinuiții nu au contestat decizia de admitere a cererii de revizuire a lui Graur Igor, fără a ține cont de faptul că, decizia adoptată de agentul constatator Graur Igor nu a fost publică, prin ce a fost încălcat art.394 alin.(5) Cod Contravențional. Decizia nu indică calea și termenul de atac unde învinuiții pot să o conteste, fiind încălcat art.462 alin.(6) lit. b) Cod Contravențional;

- dacă instanța de apel va considera că agentul constatator Graur Igor era în drept să adopte o astfel de decizie, aceasta este viciată și din alte considerente: a) în cadrul ședinței din 11.05.2016 a fost audiat martorul acuzării Graur Igor care fiind avertizat de răspunderea pe care o poartă pentru declarațiile mincinoase a declarat solemn, că nu a avut în practica de activitate cereri de revizuire și a fost consultat de procurorul raionului Cebotari Serghei care a și inițiat procedura de revizuire; b) prin urmare, a viciat independența, imparțialitatea și intima convingere a agentului de constatare bazată pe aprecierea proprie a speței, o decizie care nu trebuie să fie influențată de șefii în epoleți cărora i se subordonează și este supus controlului.

3.2 În motivarea apelului, avocatul Suveică Nelea în numele inculpaților Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae a indicat că:

- prima instanță a dat o apreciere greșită faptelor și circumstanțelor de fapt și nu a dat o apreciere corespunzătoare declarațiilor părții vătămate Bogdan Eugen, a martorilor Graur Igor, Artenii Evghenia, Șarapanovschi Larisa, Moraru Iurie, Diaur Vera, Graur Iurie, Naval Ion, declarațiilor inculpaților;

- prima instanță a trecut cu vederea, că în conformitate cu art.4 – dreptul de a nu fi pedepsit sau judecat de două ori, Protocolul 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Strasbourg 22.XI.1984 - Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care deja a fost achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiași stat;

- din depozițiile lui Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae, amenda a fost executată, a executat pedeapsa stabilită pentru fapta imputată;

- prin hotărârea Judecătoriei Soroca, s-a dispus respingerea

contestației depuse de procurorul raionului Soroca împotriva procesului contravențional și deciziei de amendare a lui Pîrlîi Ion ca tardivă. Hotărârea respectivă nu a fost contestată de procuror în pofida faptului că era indicat că este cu drept de atac la Curtea de Apel Bălți. Hotărârea a devenit irevocabilă prin neatacare;

- la 30.04.2015, peste 10 luni de la emiterea deciziei de către agentul constatator, ignorând prevederile imperative ale art.475 alin.(1) Cod Contravențional, Procurorul General Adjunct a formulat o cerere de revizuire a deciziei agentului constatator;

- contrar prevederilor art.475 alin.(1) și art.476 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator a dispus admiterea cererii de revizuire cu încetarea procesului contravențional în privința lui Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae cu încetarea procesului contravențional, iar la data de 04.12.2014 a fost pornită pe aceeași faptă o cauză penală;

- consideră că Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae au fost pedepsiți de două ori pentru aceeași faptă;

- analizând materialele dosarului, depozițiile părții vătămate, martorilor, inculpaților, consideră că Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae au fost impuși de circumstanțele cazului să acționeze fiind în legitimă apărare;

- din declarațiile inculpaților care confirmă că au fost atacați cu bețe, țevi metalice, ciocan de 4 persoane din satul Zăluceni, raionul Florești;

- însuși partea vătămată Bogdan Eugeniu confirmă faptul că nu cunoaște cine l-a lovit și cine a lovit în automobil. Martorii Graur Iurie și Naval Ion au confirmat că au venit 4 persoane străine înarmați cu bețe, țevi metalice, care l-au lovit pe Tofan Dumitru în cap și au început a-i lovi pe ceilalți inculpați. Martorul Graur Igor – sectoristul, confirmă faptul că la locul unde a avut loc bătaia cioburi de sticlă de la automobilul BMW X5 nu au fost depistate. Martorii Graur Iurie și Naval Ion au confirmat faptul că nimeni din inculpați nu a lovit automobilul. Fiind atacat Pîrlîi Ion de 4 atacatori înarmați cu bețe și țevi de fier unde risca cu viața și sănătatea a fost impus în situația de a se apărași a respinge atacul.

3.3 În motivarea apelului, Avocatul Cebotari Angela în interesele inculpatului Tuchila Nicolae a indicat exact aceleași temeuri pe care lea invocat și avocatul Nelea Suveică în numele inculpaților Pîrlîi Ion și Dumbrava Nicolae în cererea sa de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, au fost admise apelurile declarate, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, în privința lui Tofan D.,

Pîrlîi I., Dumbrava N. și Tuchila N., învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10.07.2018, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisăcari Lilia, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală privindu-i pe Tuchila Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru și Dumbrava Nicolae și sa dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1 *Instanța de recurs a reținut că:* instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza deciziei adoptate probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate pe învinuirea adusă inculpaților.

Instanța de recurs ordinar a menționat că analizând suplimentar materialele cauzei a depistat lipsa deciziei contravenționale de sancționare a inculpaților, or în asemenea circumstanțe, soluția instanței de apel se bazează exclusiv pe principiul *non bis in idem*, adică inculpații au fost pedepsiți de două ori pentru una și aceeași faptă, dar de fapt instanța de apel face referire la o încheiere cu privire la cercetarea informației (f.d. 55 v. 1).

Instanța de apel la adoptarea soluției de încetare a procesului penal, urma să constate existența deciziei de constatare a faptelor în cauza contravențională și să stabilească în afara oricărui dubiu fapta reținută în cauza contravențională în sarcina inculpaților, care trebuie să corespundă în tocmai cu faptele incriminate prin rechizitoriu.

Astfel, din materialele dosarului nu este clar care este fapta reținută în procesul contravențional în privința inculpaților și care a fost sancțiunea aplicată acestora, or instanțele de judecată trebuie să țină cont și de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs ordinar a reținut, că la stabilirea adevărului instanțele de judecată urmează să aprecieze fiecare probă în conformitate cu legislația în vigoare, să argumenteze suficient cauza respingerii sau admiterii acesteia, făcând o analiză multi aspectuală tuturor circumstanțelor elucidând adevărul, dar conducându-se cu strictețe de prezentul Cod.

Instanța de recurs a reținut, că la judecarea apelului, instanța de apel

urma să stabilească, cercetând probele prezentate, sau după caz solicitând părților sau organelor abilitate să prezinte probe, pentru a stabili cu certitudine dacă există un asemenea proces contravențional, să stabilească dacă aceiași faptă imputată inculpaților a fost constatată de două ori (principiul non bis in idem), să stabilească sancțiunea aplicată, în baza cărui articol contravențional a fost încadrată fapta (din informația de la f.d. 53 vol. 1, reiese că în baza art. 78 alin. (3) Cod contravențional, în decizia instanței de apel se face referire la art. 78 alin. (2) Cod contravențional), competența organului care a revizuit presupusa decizie contravențională și procedura de revizuire a actului contravențional, aceasta jucând un rol de importanță la examinarea cauzei.

Instanța de recurs ordinar a constatat că, la judecarea cauzei în ordine de apel această chestiune nu a fost suficient analizată pentru a fi apreciată corespunzător în conformitate cu prevederile art. 390 Cod de procedură penală.

6. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019, apelurile avocatului Felișcan Victor în numele inculpaților Tofan Dumitru, Pîrliei Ion și Dumbrava Nicolae, avocatului Suveică Nelea în numele inculpaților Pîrliei Ion și Dumbrava Nicolae și avocatului Cebotari Angela în numele inculpatului Tuchila Nicolae, au fost respinse ca nefondate, și menținută sentința fără modificări.

6.1 *Instanța de apel a statuat că:* prima instanță a respectat normele procesuale-penale și normele penale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală.

La pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt, de drept și just a tras concluzia că inculpații Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrliei Ion au comis fapta infracțională, fiind just recunoscuți culpabili în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță corect a stabilit fapta, încadrarea juridică și vinovăția lui Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrliei Ion în comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(3) Cod penal cu indicii de calificare: huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane, cu aplicare altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale a sănătății.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect și obiectiv apreciate, respectându-

se prevederile art.101 Cod de procedură penală și care au fost cercetate în ședința de judecată, ulterior reflectate în partea descriptivă a sentinței din 28.02.2017 a judecătoriei Soroca sediul Central.

Din studierea amănunțită a declarațiilor martorilor vizați, inclusiv ai apărării, precum și probele scrise rezultă cert, că inculpații Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrlîi Ion au aplicat lovituri cu pumnii și țevi din metal persoanelor indicate în învinuire și peste automobil, ca rezultat fiind cauzate vătămări corporale și deteriorat automobilul. La analiza complexă a acestor probe s-a ajuns la concluzia, că ele coroborează în cronică de desfășurare a evenimentelor și reflectă realitatea obiectivă, formând cert faptul infracțiunii.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță corect a apreciat critic declarațiile inculpaților Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrlîi Ion, just stabilind că ele sunt combătute și vin în contradicție cu materialele cauzei penale, printre care cercetarea la fața locului, raportul de expertiză medico-legală, declarațiile părții vătămate, a martorilor, examinările corpurilor delictive etc.

Instanța de apel a considerat, că în speța dată lipsește dubla incriminare cum afirmă apărarea, considerând că prima instanță corect a stabilit fapta infracțională, just a calificat-o la componența de infracțiune prevăzută la art.287 alin.(3) Cod penal și întemeiat a constatat vinovăția inculpaților Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrlîi Ion în comiterea acestei infracțiuni.

Ce ține de pedeapsa penală, instanța de apel a considerat că prima instanță a aplicat inculpaților Dumbrava Nicolae Alexandru, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrlîi Ion o pedeapsă legală, întemeiată, motivată, echitabilă și proporțională faptelor de care acesta a fost învinuit și a cărui vinovăție a fost dovedită.

A mai notat instanța de apel a că, inculpații Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru și Pîrlîi Ion întemeiat au fost puși sub învinuire, motivat le-a fost stabilită vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(3) Cod penal cu toate elementele infracțiunii și legal a fost sancționat penal.

Sentința primei instanțe corespunde cerințelor art.338, 384, 389, 392-294 Cod de procedură penală, contrar alegațiilor avocatului.

Prima instanță a apreciat corect declarațiile părții vătămate, martorilor, actele de procedură penală, rapoartele de expertiză și just le-a pus la baza sentinței. Faptul, că apărarea nu-i de acord cu aprecierile instanței nu este un temei de încetare a procesului penal sau de achitare a inculpaților. Nu este nici un motiv de încetare a procesului penal.

7. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul

Felișcan Victor în numele inculpaților prin care invocând incidența *pct. 6, 8, 11* a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei și sentinței, pronunțarea unei sentințe de încetare a procesului penal în privința lui Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion, învinuiți în baza art. 287 alin.(3) Cod Penal, în temeiul art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclude pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală sau în lipsa circumstanțelor care exclude pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae, Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion.

7.1 *În susținerea recursului avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților a invocat că:*

- instanța de apel nu a verificat chestiuni importante pentru a oferi o motivare completă;

- instanța de apel a ignorat indicațiile Curții Supreme de Justiție;

- s-a eschivat de a oferi aprecieri în sensul atribuirii sau neatribuirii agentului constatator Graur Igor a rolului de instanță competentă să revizuiască propria decizie, ignorând totodată argumentele invocate de apărare în cererea de apel și în pledoariile în fața instanței;

- procedura de revizuire este prescrisă și poate fi deschisă doar în termen de 6 (șase) luni, potrivit art. 475 alin.(1) Cod Contravențional;

- prin prezentarea de către procuror, în instanța de apel, a dosarelor contravenționale pentru fiecare dintre inculpați, au fost epuizate dubiile privitor la aplicarea față de Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion, Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae a principiului *non bis in idem*, însă instanța de apel adoptă o decizie contrară acestui principiu fundamental, contrar prevederilor art. 22 alin.(3) CPF și practicii CtEDO statuate;

- temei de nulitate a deciziei emise de către agentul constatator Graur Igor, faptul că, a fost admisă cererea de revizuire, anulată decizia din 30.06.2014 pe cauza contravențională în privința lui Tofan Dumitru și alții, privind comiterea contravenției prevăzute în art. 78 alin. (2), 354 Cod Contravențional și încetată procedura contravențională în legătură cu pornirea pe aceeași faptă a cauzei penale", însă a omis, sub sancțiunea nulității, să indice unul din temeiurilor exhaustive stipulate în art. 475 alin.(2) lit. a), b), c), d), e) Cod Contravențional;

- este lipsită de suport legal aprecierea instanței de apel, că deși inculpații nu recunosc vina în huliganism penai, acestea indirect recunosc vina prin acceptarea deciziilor contravenționale, care au fost anulate ca urmare a pornirii urmăririi penale, invocând dubla incriminare, care nu

este confirmată în cazul dat nici de circumstanțele cauzei și nici de prevederile legale;

- nu are valoare juridică faptul dacă inculpații direct sau indirect recunosc careva fapte de huliganism penale din moment ce acestea au acceptat să achite amenda pentru aceeași faptă contravențională, iar prin achitare sancțiunea se consideră executată indiferent dacă agentul sau procurorul s-au răzgândit;

- de la executarea sancțiunii contravenționale a trecut mai multe de 12 luni, ceea ce reprezintă un termen excesiv de mare pentru a crea o incertitudine, lipsă de previziune și securitatea unei decizii irevocabile;

- inculpații atât în prima instanță, cât și în instanța de apel au explicat că au acceptat achitarea amenzii contravenționale, la sugestia agentului constatator, ca să scape de acest caz neplăcut și să evite procese judiciare contravenționale de lungă durată, purtate prin instanțe, pentru a putea pleca la muncă peste hotare, iar dacă aveau previziunea consecințelor unui proces penal pentru faptele imputate, nu ar fi acceptat nici achitarea acelei amenzi contravenționale și s-ar fi înarmat cu apărător pentru a-și dovedi nevinovăția, or reluarea procesului nu a avut loc în mod public deoarece revizuirea deciziei contravenționale a avut loc fără înștiințarea contravenienților sau a altor persoane vizate, fără a le asigura dreptul la apărare și fără a garanta publicitatea procesului și anunțarea o deciziei care a produs efecte juridice și a stat la baza pornirii urmăririi penale în privința inculpaților;

- este *abuzivă și lipsită de suport legal aprecierea instanței de apel și anume, că nu este nici un motiv de încetare a procesului penal. Argumentele indicate de apărare în acest sens se combat prin materialele penale. Dubla incriminare a inculpaților în cazul dat nu a avut loc, or deciziile de sancționare au fost anulate, iar procesele contravenționale au fost încetate în legătură cu pornirea pe aceeași faptă a cauei penale, decizii care-s definitive;*

- procesele și deciziile contravenționale au fost și executate în termen de 72 ore de la adoptarea hotărârii, adică cu un an înainte de înaintarea cererii de revizuire;

- este dualistă, defectuoasă concluzia instanței de apel că Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion, Dumbrava Nicolae și Tuchila Nicolae nu au atacat decizia arbitrară a lui Graur Igor, omițând expunere asupra faptului că acuzatorul a renunțat la o cale de atac și nu a contestat o hotărâre contestabilă, întrucât șeful de post al IP Soroca al sectorului de poliție Stoicani nr. 5 locotenent major de poliție Graur Igor nu a anulat hotărârea Judecătoriei Soroca din 27.02.2015 și că procurorul nu a făcut uz de dreptul de atac a hotărârii, în termen de 15 zile, iar neutilizarea unei căi de atac

reprezintă acceptarea soluției irevocabile și exclude utilizarea căilor extraordinare, or decizia instanței de recurs în privința soluției din 27.02.2015 nu poate fi anticipată;

- instanța de judecată în mod superficial și evaziv a parcurs argumentele apărării și a făcut abstracție chiar de însuși declarațiile părții vătămate Bogdan Eugen date nemijlocit în ședință de judecată, care a declarat cert în ședință de judecată, că ...Tofan Dumitru nu m-a lovit, nu știu cine m-a lovit, Tofan Dumitru era în fața mea când am fost lovit, Se exclude ca prima lovitură să fie a lui Tofan, La ei (adică învinuiți) n-am văzut careva obiecte, BMW-ul era închiriat, Nu am văzut ca Tofan Dumitru să lovească cu pumnii, cu picioarele sau cu careva obiecte peste mașină, Nu au fost prezentate spre recunoaștere, Puteam să fiu lovit de altcineva, erau mulți...;

- agentul constatator Graur Igor, martorul acuzării a declarat în ședință de judecată că nu a administrat personal careva probe care dovedesc vinovăția lui Tofan Dumitru, Pîrlui Ion, Dumbrava Nicolae și Tuchila Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod Penal.

8. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) p. 1¹) Cod de procedură penală a depus procurorul, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

9. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară

de temeiurile invocate și cererea formulată de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin.(1) pct.8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

Astfel, Colegiul penal lărgit relevă că, de regulă, rezultând din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare de care se ghidează Curtea de Apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Cauza penală privindu-i pe Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion, Dumbrava Nicolae și Tuchila Nicolae a fost deja judecată o dată în procedura recursului ordinar, iar prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10.07.2018, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisăcari Lilia, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală privindu-i pe Tuchila Nicolae, Pîrlîi Ion, Tofan Dumitru și Dumbrava Nicolae și sa dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Casarea deciziei instanței de apel a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor, materializate în

aceea că, „...instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza deciziei adoptate probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate pe învinuirea adusă inculpaților”.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 iulie 2018, se constată că instanța de apel a primit „indicații” clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

În acest sens, instanța de apel s-a limitat să constate că, ...în speța dată lipsește dubla incriminare cum afirmă apărarea, considerând că instanța de fond corect a stabilit fapta infracțională, just a calificat-o la componența de infracțiune prevăzută la art.287 alin.(3) Cod penal și întemeiat a constatat vinovăția inculpaților Dumbrava Nicolae Alexandru, Tuchila Nicolae Andrei, Tofan Dumitru Ivan și Pîrlîi Ion Gheorghe în comiterea acestei infracțiuni.

La fel, instanța de apel nu a înlăturat dubiile referitoare la vinovăție create prin insuficiența probatoriului, care au fost semnalate de avocații inculpaților, însă desconsiderate de către instanța de apel.

Totodată, instanța de apel nu a înlăturat erorile evidențiate anterior de către instanța de recurs care a depistat:

a) lipsa deciziei contravenționale de sancționare a inculpaților, întrucât soluția instanței de apel se bazează exclusiv pe principiul non bis in idem, adică inculpații au fost pedepsiți de două ori pentru una și aceeași faptă, dar de fapt instanța de apel face referire la o încheiere cu privire la cercetarea informației (f.d. 55 v. 1);

b) la adoptarea soluției de încetare a procesului penal, instanța de apel nu a constatat existența deciziei de constatare a faptelor în cauza contravențională și nu a stabilit în afara oricărui dubiu fapta reținută în cauza contravențională în sarcina inculpaților, care trebuie să corespundă în tocmai cu faptele incriminate prin rechizitoriu.

c) instanța de apel nu a stabilit competența organului care a revizuit presupusa decizie contravențională și procedura de revizuire a actului contravențional, aceasta jucând un rol de importanță la examinarea cauzei.

Conform art. 476 Cod contravențional, procurorul dispune de dreptul de a înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărârii emise în cauza contravențională dacă se constată că în acțiunile contravenientului sânt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal. Cererea de revizuire se depune în instanța a cărei decizie sau hotărâre a rămas definitivă.

d) instanța de apel *nu a stabilit divergența referitor la încadrarea juridică a faptei or, din informația de la f.d. 53 vol. 1, reiese că fapta a fost încadrată în baza art. 78 alin. (3) Cod contravențional, însă în decizia instanței de apel se face referire la art. 78 alin. (2) Cod contravențional.*

Or, după cum s-a specificat expres anterior de către instanța de recurs, la caz, este necesar ca în mod precis și explicit, prin argumente temeinice și suficiente, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării cauzei, cu excluderea contradicțiilor existente. Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil.

Așadar, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general preluate din rechizitoriu, cu privire la *comiterea faptei infracționale de către inculpați.*

Din conținutul cererii de recurs declarat de avocatul Felișcan Victor, se constată că acesta face trimitere la erorile de drept stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 11) din Codul de procedură penală și pledează pentru casarea totală sentinței și deciziei instanței de apel, dat fiind că prin decizia instanței de apel *nu s-a dat răspuns la toate argumentele invocate în apel, iar reieșind din circumstanțele cauzei, în acțiunile inculpaților nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate și că persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceiași faptă.*

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, observațiile părții apărării nu au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, potrivit cererii de apel motivate declarate de avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților *Tofan Dumitru, Pîrlui Ion, Dumbrava Nicolae, Tuchila*

Nicolae, anexată la fila dosarului 220-227, vol. III, acesta își exprimă dezacordul cu sentința din motiv că în opinia apărării instanța de judecată a comis o eroare gravă judiciară aplicând pedepse penale în privința unor persoane nevinovate, care au fost trase anterior la răspundere și executând pedeapsa pentru aceleași fapte incriminate, precum și dezacordul cu inițierea procedurii de revizuire invocând un șir de împrejurări pe care le-a descris amănunțit însă de către instanța de apel au fost lăsate fără o apreciere cuvenită.

În coerența celor expuse, verificând dacă fapta imputată întrunește elementele infracțiunii, în special cu privire la subiectul special, instanța nu a răspuns prin soluția emisă la criticile invocate de către avocatul Felișcan Victor referitor la faptul că *prin prezentarea de către procuror, în instanța de apel, a dosarelor contravenționale pentru fiecare dintre inculpați, au fost epuizate dubiile privitor la aplicarea față de Tofan Dumitru, Pîrlîi Ion, Dumbrava Nicolae, Tuchila Nicolae a principiului non bis in idem, însă instanța de apel adoptă o decizie contrară acestui principiu fundamental, contrar prevederilor art. 22 alin.(3) CPF și practicii CtEDO statuate.*

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul penal lărgit, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, se poate de concluzionat că instanța de apel, unilateral a examinat probele și a dat mai mare prioritate probelor prezentate de partea acuzării, ignorându-le neargumentat pe cele ale părții apărării, fapt ce a dus la adoptarea unei soluții pripite și nemotivate, care nu se bazează pe aprecierea coroborată a probatoriului administrat.

În consecință, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularului dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal.

(Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85)

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Încălcările punctate în prezenta decizie determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte și legale în cauza dată.

10. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel declarate și chestiunile esențiale supuse atenției sale de partea apărării, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Felișcan Victor în numele inculpaților, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, din 17 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Dumbrava Nicolae x, Tuchila Nicolae xxxxx, Tofan Dumitru xxxx, Pîrlîi Ion xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena